

BAROMETERN

Analys 31.03.2023

SVENSKFINLANDS RÖSTNINGSAVSIKTER I RIKSDAGSVALET 2023

Isak Vento, Jonas Schauman och Jesper Eklund

Den finlandssvenska medborgarpanelen Barometern är en webbpanel bestående av svenskspråkiga i Finland. I nuläget består Barometern av cirka 8200 personer, målgruppen för Barometern är svenskspråkiga i åldern 18–85 år från hela landet (inklusive Åland). Barometern upprätthålls av Institutet för samhällsforskning vid Åbo Akademi och finansieras av Svenska kulturfonden 2019–2024.

I denna analys/rapport använder vi oss av data som har samlats in genom en enkät som skickades ut till panelen i mars 2023. Svarstiden för enkäten var 9.3–22.3 och enkäten besvarades av 5009 personer vilket innebär en svarsprocent på 61%. Datamaterialet är viktat enligt kön, ålder, region och utbildning för att resultaten skall vara representativa för den finlandssvenska befolkningen.

För mera information:

Ansvarig forskare: Isak Vento
Institutet för samhällsforskning
Åbo Akademi

Isak.vento@abo.fi

barometern@abo.fi

Bakgrund

Resultaten från enkäten kommer att presenteras stegvis enligt några olika teman. Resultaten presenteras i tabeller där resultaten anges i procent, med en avslutande sammanfattning i punktformat kring de mest intressanta resultaten. Vi inleder till näst med en kort redogörelse för de mest centrala resultaten.

Centrala resultat

- ❖ Nästan en femtedel hade inte bestämt sig ännu i mars vilket parti de tänker rösta på.
 - SFP är som vanligt det populäraste partiet bland finlandssvenskarna.
- ❖ Ingen samstämmighet om det är *partiet* eller *kandidaten* som är viktigast för individens röstningsbeslut.
 - De flesta anser att bägge är lika viktiga.
- ❖ Kandidatens trovärdighet och partitillhörighet anses av en stor majoritet som viktigt vid deras kandidatval.
 - Kandidatens kön är viktigt för kvinnor och högutbildade medan kandidatens ålder är viktigt bland yngre.
- ❖ Politiska frågor som berör ekonomi, försvaret och lag/ordning är viktigare för män, jämfört med kvinnor. Däremot är frågor som berör utbildning, vård och miljö viktigare för kvinnor.
- ❖ De tre viktigaste sakpolitiska frågorna i Svenskfinland är det svenska språket, social- och hälsovård samt miljö och klimat, medan invandring, försvaret och det europeiska samarbetet och EU är minst viktiga

Partival inför riksdagsvalet 2023

Fråga: Om du tänker rösta i riksdagsvalet, vilket partis eller valmansförenings kandidat kommer du att rösta på?

	SDP	Saml	Centern	Gröna	Sannf	Vänstern	SFP	KD	Rörelse nu	Annat parti	Röstar blank	Jag har inte bestämt mig ännu	Vill inte svara	Vet ej
Alla	8,0 %	4,6 %	0,4 %	2,8 %	3,5 %	3,4 %	48,7 %	2,9 %	0,6 %	2,9 %	0,2 %	18,3 %	2,0 %	1,7 %
Kön														
Kvinna	7,8 %	3,1 %	0,5 %	2,7 %	1,5 %	3,6 %	52 %	2,3 %	0,0 %	2,2 %	0,0 %	21,2 %	1,3 %	2,3 %
Man	7,7 %	6,2 %	0,3 %	2,7 %	5,4 %	2,7 %	46 %	3,7 %	1,3 %	3,7 %	0,3 %	15,9 %	2,8 %	0,9 %
Ålder														
18–29	8,2 %	6,4 %	0,1 %	6,6 %	4,5 %	7,8 %	33 %	2,3 %	1,5 %	1,5 %	0,4 %	25,8 %	0,1 %	1,9 %
30–39	6,2 %	4,2 %	0,2 %	5,2 %	5,8 %	7,3 %	33 %	6,1 %	0,2 %	4,2 %	0,0 %	22,8 %	2,3 %	2,6 %
40–49	6,9 %	4,2 %	0,9 %	2,7 %	3,5 %	2,4 %	47 %	3,6 %	1,5 %	2,3 %	0,2 %	20,2 %	3,3 %	1,7 %
50–59	8,6 %	3,6 %	0,6 %	1,8 %	3,3 %	1,2 %	50 %	2,5 %	0,3 %	2,5 %	0,4 %	20,4 %	1,9 %	2,5 %
60–69	11,6 %	4,1 %	0,3 %	1,1 %	3,2 %	1,0 %	53 %	3,0 %	0,6 %	4,0 %	0,1 %	13,7 %	3,3 %	1,4 %
70-	6,9 %	4,9 %	0,2 %	0,6 %	1,7 %	1,8 %	65 %	1,6 %	0,1 %	3,2 %	0,0 %	11,8 %	1,6 %	0,8 %
Utbildning														
Grundskola	12,9 %	4,4 %	0,0 %	0,5 %	5,2 %	2,0 %	49 %	2,7 %	0,5 %	3,3 %	0,0 %	16,2 %	1,9 %	1,9 %
Andra stadiet	7,0 %	3,9 %	0,4 %	2,9 %	3,6 %	3,3 %	49 %	3,3 %	0,9 %	2,7 %	0,3 %	18,6 %	2,2 %	2,0 %
Högskola	6,1 %	6,1 %	0,5 %	4,2 %	1,7 %	4,8 %	48 %	2,5 %	0,3 %	3,1 %	0,1 %	19,6 %	1,8 %	1,1 %

- ❖ Speciellt dom yngre åldersgrupperna har inte ännu bestämt sig för vilket parti dom tänker rösta på.
- ❖ Äldre respondenter verkar vara mera säkra angående sitt partival, stora skillnader (14%) mellan de yngsta och de äldsta.
- ❖ Stödet för SFP är högre bland de äldre och kvinnliga respondenterna, medan stödet är jämnt fördelat bland samtliga utbildningsnivåer.
- ❖ SDP är det näst populäraste alternativet bland finlandssvenskarna och speciellt bland de respondenter vars högsta utbildning är en grundskoleexamen.
- ❖ Samlingspartiet är något mer populärt bland män och yngre.
- ❖ De Gröna och Vänsterförbundet är också lite mer populära alternativ bland unga.
- ❖ På hela panelen är felmarginalen för det största partiet ca +-2%.

Fråga: Vad är vanligtvis viktigast för dig när du röstar i riksdagsval, partiet eller kandidaten?

	Partiet är viktigare	Kandidaten är viktigare	Båda är lika viktiga	Vet ej
Alla	35 %	26 %	38 %	2 %
Kön				
Kvinna	35 %	23 %	40 %	2 %
Man	34 %	28 %	36 %	1 %
Ålder				
18–29	41 %	18 %	37 %	4 %
30–39	39 %	26 %	31 %	4 %
40–49	36 %	32 %	30 %	1 %
50–59	33 %	34 %	32 %	2 %
60–69	29 %	31 %	39 %	0 %
70-	32 %	20 %	49 %	0 %
Utbildning				
Grundskola	30 %	27 %	42 %	1 %
Andra stadiet	32 %	27 %	38 %	2 %
Högskola	42 %	23 %	34 %	1 %

- ❖ Kandidaten verkar vara något viktigare för män jämfört med kvinnor.
- ❖ Partiet verkar däremot vara viktigare för yngre jämfört med äldre.
- ❖ Vad gäller utbildning så är partiet viktigast för respondenter med en högskoleutbildning. Däremot är kandidaten något viktigare för respondenter med en grundskoleexamen eller med en examen från andra stadiet.

Fråga: **Hur stor betydelse har följande omständigheter vanligtvis för ditt kandidatval i riksdagsval?** (sammanlagda % av avgörande och stor betydelse)

	Kandidatens ålder	Kandidatens kön	Kandidatens modersmål är svenska	Kandidatens trovärdighet	Kandidatens partitillhörighet
Alla	13 %	14 %	57 %	94 %	67 %
Kön					
Kvinna	16%	24%	63%	94%	70%
Man	10%	5%	52%	93%	64%
Ålder					
18–29	27%	17%	43%	90%	72%
30–39	15%	18%	39%	92%	66%
40–49	12%	15%	56%	91%	62%
50–59	6%	13%	63%	97%	60%
60–69	8%	11%	61%	96%	63%
70-	11%	13%	71%	95%	75%
Utbildning					
Grundskola	14%	9%	61%	93%	66%
Andra stadiet	12%	13%	57%	93%	65%
Högskola	14%	22%	54%	95%	72%

- ❖ Speciellt kandidatens trovärdighet är viktigt för finlandssvenskarna, detsamma gäller kandidatens partitillhörighet.
- ❖ Kandidatens ålder och speciellt kön är viktigare för kvinnor än för män.
- ❖ Kandidatens ålder är viktigare för yngre än det är för äldre och skillnaden mellan den yngsta åldersgruppen (18–29 åringar) och den äldsta (70 åringar och äldre) är stor.
- ❖ Däremot verkar det vara betydligt viktigare för äldre att kandidatens modersmål är svenska
- ❖ Vad gäller utbildning, så är kandidatens kön viktigare för respondenter med en högskoleutbildning. Däremot ger respondenter med en grundskoleexamen en något högre betydelse till att kandidatens modersmål är svenska.

Fråga: Vilka politiska frågor är vanligtvis viktiga för dig när du bestämmer vilket parti eller vilken kandidat du ska rösta på i riksdagsval? (Välj max tre alternativ)

	Sysselsättning	Skatter	Miljö och klimat	Det svenska språket och dess framtid i Finland	Äldrevård	Social- och hälsovård	Unga och barnfamiljer	Utbildning	Hushållens köpkraft	Statens ekonomi	Lag och ordning	Försvaret
Kön												
Kvinna	38 %	36 %	61 %	53 %	62 %	61 %	67 %	58 %	39 %	35 %	38 %	30 %
Man	62 %	63 %	37 %	46 %	38 %	38 %	33 %	41 %	60 %	64 %	62 %	70 %

- ❖ Frågor som berör sysselsättning och skatter är betydligt viktigare för män än de är för kvinnor.
- ❖ Överlag verkar ekonomiskt inriktade frågor vara viktigare för män. Samma gäller för frågor som berör försvaret och lag/ordning.
- ❖ Däremot är frågor relaterade till vård, miljö, utbildning, unga och barnfamiljer viktigare för kvinnor.

	Sysselsättning	Skatter	Miljö och klimat	Det svenska språket och dess framtid i Finland	Äldrevård	Social- och hälsovård	Unga och barnfamiljer	Utbildning	Hushållens köpkraft	Statens ekonomi	Lag och ordning	Försvaret
Ålder												
18–29	9 %	17 %	29 %	15 %	2 %	14 %	18 %	32 %	9 %	20 %	13 %	10 %
30–39	12 %	16 %	16 %	11 %	4 %	13 %	32 %	15 %	18 %	12 %	11 %	8 %
40–49	14 %	14 %	13 %	13 %	6 %	12 %	17 %	14 %	19 %	13 %	13 %	12 %
50–59	18 %	17 %	13 %	16 %	12 %	17 %	10 %	12 %	25 %	13 %	14 %	16 %
60–69	16 %	17 %	11 %	16 %	23 %	18 %	9 %	7 %	16 %	14 %	20 %	16 %
70-	30 %	19 %	18 %	30 %	53 %	26 %	13 %	20 %	13 %	27 %	29 %	37 %

- ❖ Frågor som berör miljö, utbildning, unga och barnfamiljer är viktiga för de yngre finlandssvenskarna.
- ❖ Äldre anser i högre grad att frågor som berör lag/ordning och försvaret är viktiga samt frågor som berör vård och sysselsättning.
- ❖ Inga stora ålderskillnader finns vad gäller "Det svenska språket och dess framtid i Finland".

Partival och sakfrågor

Fråga: **Vilka politiska frågor är vanligtvis viktiga för dig när du bestämmer vilket parti eller vilken kandidat du ska rösta på i riksdagsval? (Välj max tre alternativ) och Om du tänker rösta i riksdagsvalet, vilket partis eller valmansförenings kandidat kommer du att rösta på?**

	SDP	Saml	Centern	Gröna	Sannf	Vänstern	SFP	KD	Rörelse nu	Annat parti	Röstar blank	Jag har inte bestämt mig ännu	Vill inte svara	Vet ej
Det svenska språket och dess framtid i Finland	4,9 %	1,5 %	0,4 %	1,4 %	0,3 %	1,1 %	68,1 %	1,7 %	0,4 %	3,0 %	0,0 %	14,4 %	1,7 %	1,2 %
Social- och hälsovård	10,9 %	1,8 %	0,2 %	2,0 %	2,0 %	4,9 %	50,4 %	2,7 %	0,1 %	2,0 %	0,3 %	19,2 %	1,9 %	1,7 %
Miljö och klimatet	10,5 %	2,6 %	0,3 %	9,7 %	0,1 %	10,2 %	37,9 %	0,3 %	0,1 %	2,4 %	0,0 %	22,8 %	1,7 %	1,6 %
Invandring	6,1 %	4,4 %	0,0 %	2,1 %	27,7 %	4,2 %	24,4 %	0,8 %	1,1 %	4,4 %	0,6 %	20,1 %	2,1 %	2,0 %
Försvaret	5,2 %	11,4 %	0,4 %	0,6 %	4,4 %	0,3 %	44,9 %	1,7 %	2,7 %	3,2 %	0,0 %	19,7 %	3,7 %	1,9 %
Det europeiska samarbetet och EU	7,5 %	4,0 %	0,2 %	6,7 %	0,9 %	0,9 %	47,4 %	2,2 %	0,7 %	6,5 %		20,1 %	2,7 %	0,3 %

- ❖ I Svenskfinland är *svenska språket och dess framtid i Finland, social- och hälsovård och miljö och klimat* de tre viktigaste sakpolitiska frågorna medan *invandring, försvaret och det europeiska samarbetet och EU* verkar vara de minst viktiga
- ❖ Bland de tre viktigaste frågorna är stödet för SFP högst bland dem som tycker att det svenska språket är viktigt och lägst bland dem som tycker att miljö och klimat är viktigt.
- ❖ Bland de tre minst viktiga frågorna är stödet för SFP lägst bland dem som tycker att invandring är viktigt medan stödet för Sannfinländarna är högst.